

Innhold

Prolog	5
Forord	7
<i>Kapittel 1</i>	
Barnehagelovens kapittel VIII om psykososialt barnehagemiljø..	15
<i>Marianne Torve Martinsen, Ellen Elvethon, Svanaug Lunde og Ingrid Midteide Løkken</i>	
§ 41 Nulltoleranse og forebyggende arbeid	16
Bakgrunn for innføringen av § 41 om nulltoleranse og forebygging	17
Innholdet i § 41	17
§ 42 Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)	27
Bakgrunn for innføringen av § 42 om aktivitetsplikt i barnehagen	28
Hva kjennetegner et barnehagemiljø som ikke er trygt og godt?	29
Innholdet i § 42	32
Hvem omfattes av aktivitetsplikten?	44
Når inntreer aktivitetsplikten?	45
Når er aktivitetsplikten oppfylt?	47
§ 43 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn	48
Bakgrunn for innføringen av § 43 om skjerpet aktivitetsplikt ..	49
Innholdet i § 43	50
Håndtering av § 43	51
Ansatte som krenker barn	53
Avslutning	57

Kapittel 2

Mobbing og andre krenkelser	62
<i>Marianne Torve Martinsen og Thomas Moser</i>	
Et historisk tilbakeblikk	63
Mobbing som forskningsfelt	64
Mobbing i barnehagen	65
Krenkelser	70
Krenkelse som begrep og fenomen	71
Mobbing	74
Forståelsen av mobbing i barnehagen	76
Utvikling av mobbing og krenkelser i barnehagen	79
Miljøets betydning for utvikling av mobbing og andre krenkelser	80
Mobbing setter spor i barns liv	81

Kapittel 3

Trygt og godt i barnehagen	89
<i>Svanaug Lunde og Pål Roland</i>	
Hva kjennetegner gode og trygge barnehagemiljøer?	90
Alle barn i barnehagen har rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø	90
Barns rettigheter, noen grunnleggende hensyn	92
Barns vilkår for medvirkning i barnehagefellesskapet	92
Omsorgsfulle relasjoner og opplevelse av tilhørighet	94
Hvordan fremme et godt og trygt barnehagemiljø	96
Lek og vennskap	96
Emosjonell støtte og sosial utvikling	98
Betydningen av et positivt klima og gode forbilder	100
Autoritativt barnehageklima	101
Avslutning	106

Kapittel 4

Tilhørighet og fellesskap	111
<i>Marianne Torve Martinsen og Henning Plischewski</i>	
«Kan jeg få bli med?»	112
Betydningen av tilhørighet og fellesskap	115
Personalet som støttespillere for tilhørighet og fellesskap i barnehagen	119

Formelle og uformelle strukturer som fremmer (eller hemmer) tilhørighet og fellesskap.....	127
Avslutning.....	129
<i>Kapittel 5</i>	
Språk og kommunikasjon	138
<i>Ellen Elvethon og Ingrid Midteide Løkken</i>	
Språk og kommunikasjon i barnehagen.....	139
Betydning av gode språk- og kommunikasjonsferdigheter	140
Avdekking gjennom å følge med og fange opp barns språk- og kommunikasjonsuttrykk	142
Å støtte barns språk og kommunikasjon	144
Personalet som rollemodeller	144
Samtale- og lekestøtte.....	145
Dialogisk lesing	146
Kompetanseutvikling	147
Avslutning.....	148
<i>Kapittel 6</i>	
Vennskap og lek	154
<i>Marianne Torve Martinsen og Ingrid Midteide Løkken</i>	
Betydningen av vennskap og lek for et trygt og godt barnehagemiljø.....	156
Vennskap	157
Lek.....	158
Tilrettelegging for vennskap og lek i barnehagen	161
Støtte til barnas sosiale kompetanse	162
Tilrettelegging av fysisk lekemiljø	164
Barnehagens organisering av tid.....	166
Avslutning.....	168
<i>Kapittel 7</i>	
Foreldresamarbeid	175
<i>Ingrid Midteide Løkken</i>	
Barnehagens rolle og ansvar	176
Foreldresamarbeid som fremmer trygge og gode barnehagemiljøer.....	180
Veiledning av foreldre	182

INNHOLD

Foreldresamarbeid ved bekymring om et barn har det trygt og godt.....	183
Forventninger til samarbeidet	185
Avslutning.....	187
Forfatteromtaler	191